

[Inge Krogh.]

den psykiske virkning er på kvinder, der har fået foretaget abort, og en undersøgelse, som jeg har efterlyst adskillige gange, om Christianias beboere, hvor de kom fra, hvor de går hen, og hvordan de lever. Vi vil behandle lovforslaget positivt i udvalget.

Alice Hedegaard (DR):

Da dette forslag ikke skulle indebære merudgift for staten og bl. a. give en bredere sammensætning af forskningsrådet og bedre kontakt ud til forbrugergupperne, kan retsforbundet støtte lovforslaget.

Socialministeren (Eva Gredal):

Jeg takker for de mange positive tilkendegivelser. Vi har jo været igennem mange af disse ting før. Når jeg har taget FTF med i forskningsrådet – det er et svar til hr. Bertel Haarder – skyldes det ikke mindst, at der var et flertal for det i socialudvalget, da sagen var til behandling i forrige folketingssamling.

Til repræsentanten for centrum-demokraterne må jeg sige: det var en ordentlig mundfuld! Spørgsmålet er, om jeg ikke skal have flere medarbejdere i socialministeriet, hvis vi skal svare på alle de spørgsmål, der er stillet her.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig sygesikring. (Ændret sammensætning af det centrale forhandlingsudvalg m. m.).

(Lovforslag nr. L 49. Fremsat 8/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag blev førstebehandlet den 11. januar 1977. Jeg har ingen ekstra kommentarer i forlængelse af de be-

mærkninger, jeg kom med ved førstebehandlingen dengang, og skal derfor henvise til Folketingstidende.

Jeg vil tilslutte mig ønsket om en meget hurtig og positiv udvalgsbehandling. Der er enkelte dele i lovforslaget, der haster, og socialdemokratiet skal medvirke så positivt som muligt.

Ole Hovmand (FP):

Med hensyn til lovforslagets 6 første punkter vil jeg henvise til fremskridtspartiets indlæg under debatten ved førstebehandlingen.

Punkt 7 bestemmer, at en embedsmandsgruppe på 3 medlemmer skal deltage i sygeikringens forhandlinger med sundhedssektorens faggrupper. Af personlig erfaring ved jeg, at kommunikationen til ministeren kan forsinke forhandlingerne i sundhedssektoren urimeligt. Da socialministeren alligevel selv skal godkende det opnåede forhandlingsresultat, synes en løbende orientering af ministeren at være rimelig. Denne orientering skulle vel nok kunne klares af én mand på alle tre. Implicerede ministres vegne, og hvis én mand deltog, ville vi også kunne bevare et skin af den frie forhandlingsret.

Angående kiropraktorerne må det være en rimelig justering af loven at fjerne tilbagemeldingspligten, hvis man da ønsker, at overenskomsten skal fungere. Det er ikke en værdig løsning, at kiropraktorerne ensidigt skal have pligt til tilbagemelding, når lægerne ikke har nogen oplysningspligt over for kiropraktorerne. Kiropraktorerne er ikke så billigt til salg. Efter mine samtaler med mange af dem har jeg fået indtryk af, at det ikke er dem, der har ønsket overenskomsten, men når vi giver deres patienter en overenskomst, må vi også acceptere kiropraktorerne som ligeværdige lægelige medarbejdere med en speciel uddannelse, som er vidt og bredt anerkendt i befolkningen, der jo lægger ryg til, men blot ikke hos lægestanden, der skal vurdere den teoretiske baggrund.

Vi er altså velvillige over for lovforslaget som helhed.

Holm (V):

Jeg skal til dette lovforslag, der som nævnt var til første behandling i den foregående samling, i det væsentlige henvise til, hvad venstres ordfører dengang fremførte, idet jeg dog særlig bemærker, at mit parti stadig ikke uden videre kan give tilslutning til bestemmelsen om at udvide det centrale forhandlingsudvalg med

[Holm.]

ministerielle observatører og om at afskaffe tilbagemeldingspligten uden en fornyet forsøgsperiode med kiropraktorbehandling.

Vi ønsker disse og andre forhold nærmere belyst i udvalgsarbejdet.

Karen Thurøe Hansen (KrF):

Som jeg også fremførte ved den tidligere førstebehandling, er jeg positivt indstillet over for dette lovforslag og det udvalgsarbejde, der kommer, men jeg vil også gerne have lov til at fremhæve, at mit parti er betænkeligt ved en udvidelse af forhandlingsudvalget og ved at give sundhedsstyrelsen den endelige afgørelse angående medicintilskud. Jeg er stadig væk skeptisk med hensyn til, om de 10 mill. kr., som socialministeren har nævnt i forslaget, er tilstrækkelige til kiropraktorbehandlingen, men jeg er positivt indstillet over for ministerens ændringsforslag om, at ikrafttrædelsen af bestemmelsen om tilskud til lægemidler, indkøbt i andet nordisk land, bliver udsat til 1. juni i stedet for 1. april. Vi tilsiger et positivt udvalgsarbejde.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Centrum-demokraterne er positivt indstillet over for lovforslaget i sin helhed. Der er kun en enkelt lille ting, som vi skal kigge nærmere på i udvalget, og det er klageadgangen vedrørende endnu ikke tilskudsberettiget medicin. Den ville vi gerne bevare. Som sagt er vi velvilligt indstillet over for forslaget, men kigger nærmere på det i udvalget.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF ser med sympati på dette lovforslag, dog er der anledning til et par bemærkninger. Forslagets bestemmelse om, at sundhedsstyrelsens afgørelse vedrørende medicintilskud skal være endelig, kan jeg ikke rigtig lide, fordi jeg mener, at det altid er rart at vide, at en sag kan ankes. På den anden side må det jo nok indrømmes, at socialministeriet, som det siges i lovforslaget, ikke besidder den fornødne medicinske indsigt til at omgøre en afgørelse. Måske kan vi tale lidt om denne problematik i udvalget.

At der skal tre ministeriers repræsentanter ind i forhandlingsudvalget, vil jeg også godt stille et spørgsmålstegn ved, da det forekommer lidt overvældende, fordi det jo til syvende

og sidst er socialministeren, der skal godkende forhandlingsresultatet og derfor naturligt bør være med ved forhandlingsbordet.

Tilbage melding fra kiropraktorerne til lægerne ser ud til at blokere forhandlingerne. Derfor bør denne tilbage melding nok ophæves.

Vi vil gå til udvalgsbehandlingen med en positiv indstilling.

Tove Jørgensen (DKP):

Jeg har i det store og hele ikke noget at tilføje til det, jeg sagde under førstebehandlingen, og det kan man finde under sp. 3483 i Folketingstidende 1976-77, 1. samling.

Grethe Philip (RV):

Det radikale venstre kan tilsige positiv medvirken.

Inge Krogh (KrF):

Jeg vil henvise til de ting, jeg sagde, da lovforslaget sidst var til første behandling. Jeg vil dog lige sige, at det er rimeligt, at der kommer observatører fra ministerierne med i forhandlingerne. Det vil gøre det nemmere, og derved kan man undgå en periode, hvor man faktisk står uden overenskomster. Det kan være særdeles utrygt og pinligt.

Angående tilbagemeldingspligten for kiropraktorerne må jeg med beklagelse se, at man nok ikke har anden udvej end at lade den forsvinde. Der har tilsyneladende ikke været noget samarbejde mellem læger og kiropraktorer, selv om der har været en hel del telefonisk kontakt, men man vægrer sig nok ved at give noget skriftligt fra sig. Jeg tror, meget af det beror på, at lægerne ikke føler, at de har et ansvar i det øjeblik, der er noget skriftligt imellem lægen og kiropraktoren. Det er vel nok på tide, at man får grundigere undersøgt kiropraktorerens forhold, får stillet bestemte krav til deres uddannelse og til deres ansvarsområde.

Alfred Hansen (DR):

Dele af det forelagte lovforslag har relation til bistandsloven, som retsforbundet i øvrigt har stemt for, så derfor kan vi støtte disse initiativer, der her tages. Endvidere er det jo også en følgelov med hensyn til myndighedsalderen, der er blevet nedsat til 18 år.

Vi hilser med glæde, at man endelig har taget et nordisk initiativ, nemlig at sørge for, at

[Alfred Hansen.]

der er mulighed for at få tilskud til medicin, som er købt i et andet nordisk land. Det er jo glædeligt, at der undertiden tages nordiske initiativer. Vi er jo ellers ikke forvænt med den slags initiativer her i tinget. Det plejer normalt at være mere EF-orienterede initiativer, regeringen lægger op til. I praksis betyder det nok ikke så meget. Der henvises jo også til i bemærkningerne, at det kun er ca. 12 pct. af de registrerede lægemidler, der er fælles.

Der står i bemærkningerne, at man havde tænkt sig et forslag om en stærkere offentlig styring, men da udvalgsarbejdet ikke er blevet færdigt, har man udskudt dette forstærkede krav om offentlig styring. Jeg vil gerne sige fra retsforbundet, at man skal ikke fremskynde udvalgsarbejdet med hensyn til at sikre en stærkere offentlig styring af dette område.

Vi kan også vældig acceptere, at kiropraktorerne får en stærkere placering. Vi har i retsforbundets arbejdsprogram et forslag om en sikringsordning, og denne sikringsordning går bl. a. ud på at udgifter til læge, tandlæge, speciallæge og kiropraktor m. v. skal betales.

Jeg vil gerne pointere i forbindelse med hele medicin- og lægeproblematikken angående lægers frie etableringsret, som har været meget inde i debatten, at jeg finder det relevant at nævne det i denne forbindelse, at vi er meget stærke modstandere af, at der mellem erhvervsorganisationer og det offentlige indgås overenskomster eller træffes kollegiale aftaler, som begrænser lægernes frie ret til at nedsætte sig. Og jeg vil gerne spørge ministeren, om ministeren vil gå ind for, at der ikke indgås aftaler med PLO, Praktiserende Lægers Organisation, hvorved der sker begrænsninger i den frie nedsættelsesret i praksis.

Erlendsson (FP):

Jeg er jo læge, og det specielle standpunkt, jeg har taget i spørgsmålet om kiropraktorerens samarbejde med lægerne og lægernes med kiropraktorerne, er i vide kredse blevet fortolket sådan, at jeg ønskede at begrænse kiropraktorerens ret til at behandle patienter. At det ikke er tilfældet, har jeg ikke engang kunnet overbevise min egen gruppe om, så derfor optræder jeg her ikke som ordfører for folketingsgruppen.

Det, som har været væsentligt for mig i forholdet til kiropraktorerne, er, at kiropraktorerne ikke ønsker at undergive sig den kontrol,

som alle andre personalegrupper inden for sundhedssektoren her i landet er undergivet, nemlig indenrigsministeriets sundhedsstyrelse. Jeg finder, at det er en ganske barok situation, at en gruppe sundhedspersonale, som jeg betragter kiropraktorerne hørende til, har nægtet at underkaste sig en sådan kontrol. Man har motiveret det med, at i sundhedsstyrelsen sidder deres modstandere, lægerne. Der sidder sandelig også andre i sundhedsstyrelsen. Der er konsulenter for hver enkelt personalegruppe inden for sundhedssektoren. Der er farmaceuter fra apotekerne, der er dyrlæger, og der er sygeplejersker. Der ville efter min mening ikke være noget som helst i vejen for, at kiropraktorerne også kunne få en konsulent, som kunne rådgive sundhedsstyrelsen i spørgsmål om kiropraktorerens arbejdsområde og specielle færdigheder.

Jeg ville gerne, at kiropraktorerne skulle optages som et ligeværdigt led i sundhedssektoren her i landet, og den tale om, at lægerne ikke vil samarbejde med kiropraktorerne, er i hvert fald ikke rigtig. Professor Ove Bøje, som er professor i fysiurgi, selv om han vist lige er gået af fra Rigshospitalet, arbejdede i mange år med kiropraktorerne, og de håndgreb, som kiropraktorerne er kendt for, er også indført i den lægelige undervisning.

Det er altså et frugtbart samarbejde mellem læger og kiropraktorer, jeg hele tiden har talt for. Derfor har det for mit vedkommende ikke bare været et spørgsmål om tilbagemeldingspligt, fordi det er en helt naturlig ting inden for læger tilhørende forskellige specialer, at man naturligvis giver besked videre til den læge, der næste gang skal behandle patienten; om, hvad man har fundet, og hvilken behandling man har institueret. Hvis kiropraktorerne skulle blive et ligeværdigt medlem af sundhedssektoren, skulle den samme regel naturligvis også gælde for dem.

Jeg synes, at det er meget meget dumt af kiropraktorerne at føre en sådan krig imod lægerne, imod sundhedsstyrelsen, som de har gjort, og at det er meget forkert af sundhedsstyrelsen at opgive at føre det igennem, som ville være til størst gavn for kiropraktorerne: at få deres behandlingsfelt afgrænset på en sådan måde, at man ville kunne sige: her var de særligt kyndige, her var det dem, man skulle henvende sig til. Det forhindrer de med den stivsende holdning, de har haft over for denne to års forsøgsperiode, som det lykkedes at gen-

[Erlendsson.]

nemføre. Det vil blive meget vanskeligt for sundhedsstyrelsen at tage et konsekvent standpunkt næste gang, man kommer, eventuelt fra zoneterapeuter eller fra andre, som ikke er så anerkendt i dag, som ikke har vist, at de kan noget, og på hvilke felter de kan noget. Vi kan meget nemt få et tilbagefald til det rene kvak-salveri, hvis vi først giver op på et sådant punkt, hvor vi siger, at der er en sektor, og her en værdifuld sektor, inden for sundhedssekto-ren, som kan unddrage sig den kontrol, som alle andre inden for sundhedssektoren er undergivet.

Derfor vil jeg stemme imod denne lov.

Socialministeren (Eva Gredal):

Også ved denne førstebehandling faldt der mange positive tilkendegivelser, som jeg takker for. Som sidst vi drøftede spørgsmålet er der diskussion omkring, om der skal tre fra stats-administrationen med i det forhandlingsud-valg, der skal forhandle med lægerne. Jeg vil godt gentage, hvad jeg også sagde sidste gang, at Amdsrådsforeningen er enig med regeringen i det forslag, der er stillet, så det er altså ikke på tværs af Amdsrådsforeningen og sygesikrin-gens forhandlingsudvalg, at vi kommer med dette forslag.

Spørgsmålet om en ankeinstans er igen ble- vet rejst. Vi erkender i socialministeriet, at vi ikke er specialister. Vi kan ikke tage stilling til, om det, sundhedsstyrelsen sidder og foretager sig med hensyn til tilskud til medicin, er rigtigt eller ej. Jeg er fortsat meget modtagelig for gode råd om et ankesystem. Vi har også, siden lovforslaget sidst var til behandling, set på spørgsmålet i socialministeriet, og vi er nået til, at der vist egentlig ikke findes andre instanser end retslægerrådet, og det er vistnok for tung en sag at drage frem, når det drejer sig om disse recepter.

Retsforbundets repræsentant spurgte, om vi ville undlade at begrænse lægernes frie etable-ringsret. Jeg vil godt sige, at det er at gå meget vidt ind i de forhold, der også vedrører spørgs-mål, der for tiden forhandles mellem sygesik-ringens forhandlingsudvalg og PLO. Derfor kan jeg ikke udtale mig videre om denne sag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ninn-Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til so-cialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om æn-dring af lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring. (Begravelseshjælp, sygehusop-hold m. v.).

(Lovforslag nr. L 50. Fremsat 8/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Johan Nielsen (S):

Lovforslaget er en genganger. Jeg henviser til, hvad jeg sagde den 11. januar d. å. Jeg vil blot anmode om, at det må blive sendt videre uden udvalgsbehandling.

Erlendsson (FP):

Det væsentlige i dette lovforslag er, så vidt jeg kan se, at færingerne ligestilles med andre danske på et enkelt punkt, nemlig at de kan blive sendt hjem til Færøerne, hvis de dør i ud-landet, på den rigtige måde, nemlig i zinkkiste, og det bliver betalt af sygekassen, ligesom det gør i det øvrige Danmark.

Holm (V):

Da mit partis ordfører, hr. Ellefsen, ikke kan være til stede, skal jeg på venstres vegne give tilslutning til forslaget, der er vedtaget af lag-tinget.

Alfred Hansen (DR):

Man kan forbavses over, at dette forslag først bliver fremsat nu. Jeg synes, det er på tide, at man sidestiller færingerenes ret til denne foran-staltning på lige fod med danskere. Når færin-ger sendes til f. eks. Rigshospitalet, skyldes det jo, at man ikke på Færøerne har tilsvarende fa-ciliteter, som man har på Rigshospitalet.

Retsforbundet vil give fuld støtte til dette forslag.

Grethe Philip (RV):

Det radikale venstre kan tilslutte sig forsla-get.

Socialministeren (Eva Gredal):

Retsforbundet undrede sig over, at forslaget